

DIJOURS SANT

PRIMERA LECTURA

APROFUNDIR AQUESTA LECTURA

Hi ha tres parts, molt bones de reconèixer, en aquest text del llibre de l'Èxode:

Una frase dóna les COORDENADES de l'esdeveniment.

- Una primera part es presenta com un RITUAL, d'aquí les prescripcions que es refereixen successivament a l'anyell pasqual, la sang del qual

marcarà els montants i el dintell de les portes de les cases hebrees (la manera d'elegir, d'immolar i de preparar (v 3-10); després la postura dels comensals drets, el tipus de vestit (vestit de viatge, bastó de caminar..) i la pressa caracteritzen les persones que van de viatge i que es posen en "condició d'Èxode" (v. 11). Aquestes prescripcions són formulades en segona persona del plural: Vosaltres, o indefinit .

- Després, una segona part, en primera persona del singular on es descriu i en futur, l'acció de déu: (Jo) passaré..., i aquest pas del Senyor és una acció d'alliberació, una acció de salvació EN FAVOR DEL SEU POBLE.
- Finalment, una darrera part, o es retorna a la segona persona del plural (tindreu... celebrau-lo...) descobreix el SENTIT d'aquest ritual de la Pasqua jueva: es tracta d'un "memorial" englobant passat, present i futur:
 - + fa referència a un fet, esdeveniment del passat, fundador en el qual s'ha reconegut el "pas" del Senyor.
 - + fa present aquest esdeveniment de salvació: és per a nosaltres avui.
 - + obre al futur el grup que el celebra i anticipa aquest futur.

Es ficat en aquesta tradició vivent del seu poble que Jesús ha inaugurat la nova Pasqua, en ocasió de la seva celebració tradicional.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector s'esforçarà en posar de relleu:

La introducció, que dóna les COORDENADES de l'esdeveniment:

- + el context històric i geogràfic: El Senyor va dir a Moisès i a Aaron en el país d'Egipte..
- + la iniciativa de Déu: 1 El Senyor va dir...
- + els destinataris d'aquest missatge: Moisès,,,, Aaron... tota la comunitat d'Israel.

- el primer paràgraf, que reuneix les PRESCRIPCIONS RITUALS. El text parla aquí de manera imperativa: preneu un anyell... L'heu de guardar... preneu la sang...
 - + prescripcions de com han de preparar i immolar l'anyell (paraula que surt 6 vegades)
 - + prescripcions de com l'han de menjar (verb 6 vegades)
- El segon paràgraf, que anuncia LA PASQUA DEL SENYOR:
 -
 - + el flagell que ferirà Egipte: *Aquella nit travessaré el país d'Egipte i faré morir tots els seus primogènits, tant els dels homes com els dels animals...*

+ el signe que permetrà als fills d'Israel de ser salvats i estalvis: *La sang serà el senyal a les cases on vosaltres viviu. Quan veurà la sang, passaré de llarg i, quan castigui el país d'Egipte, no caurà damunt vostre la plaga*

- El darrer paràgraf, que dóna EL SENTIT DE LA FESTA:
- memorial
- pelegrinatge
- una Pasqua a celebrar totes les generacions:

Tingueu aquest dia com un memorial i celebren-lo amb una festa de pelegrinatge en honor del Senyor. És una institució perpètua. Totes les generacions l'han de celebrar.

EL SALM 115

Pertany al ritual de la pasqua jueva. Forma part dels salms del "Hallel" cantats després del sopar pasqual; arrencat de l'esclavitud d'Egipte, Israel, de qui s'han trencat les cadenes, no para de donar gràcies al Déu alliberador, sempre actuant en la història del seu poble, tan ahir, com avui, com demà. Jesús pregà aquest salm el vespre de la Cena. Aquest vespre de Dijous Sant, ens unim a la seva pregària.

SEGONA LECTURA APROFUNDIR EL TEXT

El relat de la Institució que recollim aquest vespre de la ploma de Sant Pau, és el més antic que ens ha arribat. L'apòstol cita de memòria, com ell l'ha rebut de la tradició que ve del Senyor i l'ha transmès als cristians de Corint. Aquesta "tradició" és sens dubte la de l'Església d'Antioquia, que ell comparteix amb l'Evangelí de Lluc.

* **UN RELAT LITÚRGIC:** els versets 23 b – 25 contenen un relat tradicional del sopar del Senyor: només el separen uns vint i cinc o trenta anys de la institució a la que fa referència que els arriba per mitjà de Pau a l'Església de Corint i Pau l'ha rebuda per tradició de l'Església d'Antioquia, tan lligada als primers testimonis de la comunitat apostòlica de Jerusalem.

* **UN COMPORTAMENT EN CONTRADICCIÓ AMB EL MISTERI QUE ES CELEBRA:**

+ Si Pau els recorda aquest relat litúrgic que és al cor de les seves assemblees, és per senyalar un comportament que creu escandalós. En aquesta comunitat fundada per Pau, l'Eucaristia, que es fa a les cases, es celebra encara durant un sopar (després d'haver sopat, féu el mateix amb la copa...), cadascú se'n duia les seves provisions. Així, quan l'assemblea es reuneix, uns, probablement els més afortunats i que posseïen cases on podien menjar i beure, frissaven de prendre el seu sopar sense esperar els altres. No posaven en comunió l'aliment i s'entregaven a excessos: *mentre els uns passen gana els altres beuen massa*. La manca d'espera i l'absència del compartir són una afronta als germans pobres i un menyspreu a l'Església de Déu.

+ Ja que aquests han oblidat crudelment el perquè es reuneixen, ja que han desnaturalitzat el sentit de les seves assemblees, l'Apòstol fa referència a la Institució del Senyor, *la nit que havia de ser entregat, prengué el pa, 24 digué l'acció de gràcies, el partí i digué: «Això és el meu cos, ofert per vosaltres. Feu això, que és el meu memorial.» 25 I havent sopat féu igualment amb la copa, tot dient: «Aquesta copa és la nova aliança segellada amb la meva sang, per declarar-los clarament: ja no celebren el sopar del Senyor. En efecte, ¿no és mostrar-se infidels a la "tradició que ve del Senyor" el fer els seus gestos i repetir les seves paraules en memòria seva, proclamar la seva mort... fins que torni, sense deixar-se emportar-se en aquest moviment de la seva vida entregada per amor als seus germans?*

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Després d'haver mirat bé en la preparació, les diferents parts d'aquest text, el LECTOR s'esforçarà en la seva proclamació, de distingir bé pel to i el ritme de la veu:

* la introducció: *Germans, us he transmès.... 23 La tradició que jo he rebut i que us he transmès a vosaltres ve del Senyor.*

* el text litúrgic mateix, que cita de memòria: *Jesús, el Senyor, la nit que havia de ser entregat, prengué el pa....*

* La conclusió *Perquè cada vegada que mengeu aquest pa i beveu aquesta copa anuncieu la mort del Senyor fins que ell vingui.*

COMENTARI A L'EVANGELI Joan 13, 1-15

Un gest insòlit de Jesús:

L'evangeli d'aquesta missa en memòria de la Cena juga, ja d'entrada, amb el contrast.

- La solemnitat de la seva introducció és particularment colpidora: *Eren ja les vigílies de la festa de la Pasqua. Jesús sabia que havia arribat la seva hora, la de passar d'aquest món al Pare. Ell que sempre havia estimat el seus en el món, ara els demostrà fins a quin punt els estimava.*
- El contrast n'és més gran amb el caràcter prosaic de l'escena que segueix: no com s'hauria pogut esperar, el relat de la institució eucarística, sinó el del lavatori dels peus, del que l'evangeli en descriu els detalls com en relatí: *Jesús s'aixecà de taula, es tragué el mantell i se cenyí una tovallola; després tirà aigua en un gibrell i es posà a rentar els peus als deixebles i a eixugar-los-els amb la tovallola que duia a la cintura.*
- **Un gest doblement insòlit:**
 - . Insòlit pel que fa al moment on es situa: no com ho volia la lògica de l'hospitalitat, al començament del sopar, sinó més tost *durant el sopar.*
 - Insòlit pel que fa a la persona que el fa: no un esclau estranger, a qui tocava aquesta tasca indigne d'un fill d'Israel, sinó Jesús mateix, el Senyor i el Mestre.

Un gest de Jesús a rebre com un signe:

Fins aquí, tot ha succeït sense cap paraula: Jesús no ha cregut necessitar explicar abans el que anava a fer. És en un diàleg amb Pere que es desenvoluparà el significat primer del gest de Jesús.

- Pere espontàniament l'ha percebut com un gest d'humilitat o com una invitació en acte a purificar-se.
- La resposta de Jesús, després haver fet referència a un "més tard" (*a la llum de la seva resurrecció*) *on comprendrà*, va molt més enllà, fins a la seva interpretació cristològica: es tracta per Pere i per tots nosaltres mateixos ser vertaderament deixebles de Jesús – deixar-se empènyer seguint Jesús en el seu baptisme en la mort per tenir part en la seva resurrecció. Efectivament "tenir part amb ell", afirma Jesús, Pere ha d'acceptar ser "rentat" per ell, ha de consentir pel seu Mestre un messianisme de sofriment, i comprometre's amb ell fins a la mort.

Cl. Tassin comenta: *La dificultat és de deixar-nos servir i salvar segons la manera que Jesús ha escollit en fidelitat al Pare que, en el seu Fill, porta el seu amor per nosaltres fins a l'extrem. Certament, els deixebles n'han tingut un primer bany, el de la Paraula de _Crist que, al llarg de la seva vida, els ha purificat, amb l'excepció de Judes que s'ha deixat inspirar pel dimoni, l'adversari de Déu. Però ells,*

ara han d'enfrontar el baptisme i la mort que formen part de la missió de Jesús (Commentaires bibliques. Année A. P. 66)

Aquesta interpretació es troba reforçada pels verbs emprats per Joan per descriure l'acció de Jesús: s'ha "llevat" el seu vestit per tornar-lo a "prendre". Precisament els verbs que són posats a la boca de Jesús per dir, al capítol 10, que es desposseeix de la seva vida abans de tornar-la a prendre, agafar. *Deposar, tornar agafar*, són dos verbs que l'evangelista empra per a significar la mort de Jesús, acceptada lliurement, i la seva Resurrecció.

Amb la seva acció, Jesús simbolitza el do de si mateix que pres anava a realitzar entregant-se a la mort. El seu gest és una figura – comenta X. Léon Dufour- de l'esdeveniment, sota el seu aspecte de desposseïció de si mateix... Sense perdre la senyoria que li confereix la seva condició filial, Jesús es presenta com el qui serveix (Lecture de l'Évangile selon saint Jean, tom III, p. 34.

Un gest de Jesús a imitar com un "exemple"

Una nova paraula de Jesús en revela ara un altre significat, en la lògica del precedent: el servei fraternal és la llei fonamental de la comunitat dels deixebles del Crist Servent.

L'acte únic que ell ha fet, aquest vespre, per simbolitzar la seva mort, acceptada lliurement per amor, i la seva resurrecció, és al mateix temps *un exemple* de la manera com els deixebles s'han de comportar uns amb els altres: *Enteneu açò que us acab de fer? Vosaltres em deis "Mestre" i "Senyor", i feu bé de dir-ho, perquè ho som. Si, doncs, jo, que som el Mestre i el Senyor, us he rentat els peus, també vosaltres us ho heu de fer els uns als altres. Us he donat exemple perquè vosaltres ho feu tal com jo us ho he fet.»*

Si ell, el Mestre i el Senyor, ha vingut per servir, i no per ser servit, els seus deixebles hauran d'entrar en el mateix moviment d'aquest do total com Jesús, i de servei fraternal.

Si Joan, que ha evocat l'eucaristia al capítol 6, aquí desplega la tradició testamentària mostrant Jesús en acte suprem de servei, és conclou L. _Dufour, perquè posa abans la "realitat", que en darrer anàlisi eucarística ha d'intensificar entre els creients: l'amor fraternal de font divina. Sense ser un més a més facultatiu, el lavatori dels peus és necessari per manifestar nque las vida cultual no es basta per si mateixa i que, sota la pena d'esdevenir il·lusòria, ella nos troba el seu sentit més que en la pràctica d'un amor efectiu. Si l'eucaristia fa l'Església, l'exemple del lavatori dels peus roman l'acte fundador pel qual l'Església es constitueix (o.c. p. 57